

אזרחות צעד אחר צעד במטלת ביצוע כנושא חובה באזרחות

אזרחות – 1 יח"ל - מטלת ביצוע = 20% - סמל שאלון : 034283/034282

בהתאם לעדכונים ולהתאמת תוכנית הלימודים באזרחות לזו הנהוגה בבתי הספר, החל משנת תשע"ט, **מטלת הביצוע באזרחות בתוכנית היל"ה הופכת להיות חובה**. כל תלמיד בהיל"ה הלומד במסלול 12 שנות לימוד, **חייב לעשות מטלת ביצוע**.
מטלת הביצוע = לבחינת 12 שנות לימוד, ומכאן שהציון שלה הוא שווה ערך ל- 20% מבחינת הבגרות באזרחות.

מטלת הביצוע מבוססת על נושאים ומושגי יסוד מתוך תכנית הלימודים בהוראת האזרחות, ולכן נוספה יחידת חובה להוראה למידה לפני שמתחילים מטלת ביצוע. הנושאים המרכזיים/אבני יסוד באזרחות לבגרות – זכויות אדם ואזרח, ועקרונות הדמוקרטיה, המופיעים בסילבוס .
בחירת הנושאים ומטרתם היא:

- לחזק את ההבנה שזכויות האדם הן זכויות ששייכות לכל אדם מעצם היותו אדם מרגע לידתו ולכן עלינו כאזרחי המדינה לדאוג ולוודא שהם לא יפגעו ושלא יילקחו. לאתר מתחים והתנגשויות בין ערכים/עקרונות / זכויות בינם לבין עצמם ובינם לבין המציאות.
 - לטפח רגישות ומוטיבציה להגנה על זכויות האדם בכלל ועל זכויותיהן של קבוצות חלשות ופגיעות בפרט.
 - להכיר בחשיבות כיבוד זכויות האדם והאזרח תוך מוכנות למלא את החובות ולעמוד על הזכויות ולפעול למימושן.
 - לבסס ולחזק את התרבות הפוליטית דמוקרטית במדינת ישראל בקרב תלמידינו.
- מקצוע האזרחות הוא מקצוע דינמי העוסק באקטואליה. בחירת הנושאים ליחידת המבוא תסייע לתלמידים להיחשף לנושאים אקטואליים ותקל עליהם לבחור בבעיות/ דילמות אזרחיות הקרובות לחייהם, בהם ירצו לעסוק במטלת הביצוע.

אזרחות 12 שנ"ל - מטלת ביצוע = 20%

סילבוס ליחידת מבוא כ-14 שעות הוראה + הנחיות להנחיית מטלת ביצוע

נושא רחב – פרק – יחידת לימוד :	נושאי משנה	מס שעות	מושגים מרכזיים
זכויות אדם ואזרח	1. זכויות אדם הבסיסיות / זכויות טבעיות	4	* זכות לחיים ובטחון * הזכות לשוויון מדיניות הבחנה ומדיניות העדפה מתקנת * הליך (משפטי) הוגן * הזכות לכבוד, הזכות לפרטיות, הזכות לשם טוב * הזכות לחירות ומה שנגזר מכך * הזכות לקניין
	2. זכויות חברתיות וכלכליות	2	* דיור (קורת גג) * תעסוקה (זכויות עובדים) * חינוך (השכלה) * בריאות (סיוע רפואי) * רמת חיים
מהי דמוקרטיה? ערכים, עקרונות ומאפיינים של משטר דמוקרטי	1. עקרון הפלורליזם ועקרון הסובלנות	2	
	2. עקרון הגבלת השלטון	2	הפרדת רשויות * מנגנוני פיקוח מוסדיים: פרלמנט- כנסת, מערכת המשפט, מבקר המדינה * מנגנוני פיקוח חוץ-מוסדיים: תקשורת, דעת קהל, אומנות.

שוויון בפני החוק	4	3. עקרון שלטון החוק	
------------------	---	---------------------	--

- בסיום יחידת המבוא, עליכם המורים להכין מבחן פנימי על פי הדוגמה של מבחן הדגם.
- לבחון את התלמידים. הציון הוא עד 10 נקודות.
- ציון זה המהווה עד 10 נקודות, ישתכלל יחד עם 40 הנקודות שאתם מעריכים ונותנים לכל תלמיד בסיום מטלת הביצוע.
- סך הכול הערכת המורה היא 50 נקודות.

להלן מבנה מבחן פנימי על יחידת המבוא/ בקיאות למורה המנחה

חלק א'

השב על 5 מתוך 6 השאלות הבאות (1.5 נקודות על כל שאלה).
יש להקיף בעיגול את התשובה הנכונה – שאלות ברירת מחדל או נכון/לא נכון.

חלק ב'

קרא את האירועים והשב על 1 מתוך 2 השאלות הבאות (2.5 נקודות).

לסיום הלמידה ביחידת המבוא היעזר בשאלות הבאות לבדיקת הידע וההבנה:

1. הצג מהן זכויות טבעיות.
2. ציין שלוש זכויות אדם / זכויות טבעיות.
3. ציין שלוש חובות כלפי המדינה.
4. הצג את הזכות להליך (משפטי) הוגן.
5. הצג את המושג : אפליה פסולה.
6. הצג מהי מדיניות של העדפה מתקנת.
7. הצג את הזכות לפרטיות.
8. הצג את הזכות לחיים וביטחון.
9. הצג מהן זכויות חברתיות.
10. ציין שלוש זכויות חברתיות.
11. הסבר את ההבדל בין זכויות טבעיות וזכויות חברתיות.
12. הצג את המושג: רמת חיים.
13. הצג את המושג: זכויות עובדים ותנאי תעסוקה.

14. הצג את המושג: עקרון הפלורליזם.
15. ציין באלו תחומים בא לידי ביטוי הפלורליזם.
16. הסבר מדוע הסובלנות חשובה לדמוקרטיה
17. הצג את עקרון שלטון החוק.
18. הצג שני ההבדלים בין שלטון החוק במשטר דמוקרטי לבין משטר דיקטטורי.
19. ציין מהם שלושת רשויות השלטון.
20. הסבר מדוע חשוב שתהיה הפרדת רשויות.
21. הסבר מדוע צריך להגביל את השלטון.
22. הצג את המושג: מנגנון פיקוח וביקורת בלתי פורמאלי.
23. הצג שני אמצעים שבידי הרשות המחוקקת(הפרלמנט) לפקח ולהעביר ביקורת על הרשות המבצעת.
24. ציין את שלוש ערכאות הרשות השופטת.
25. הצג שני תפקידים של בג"צ.

הנחיות למטלת הביצוע

- לקראת מטלת הביצוע: הוראת יחידת מבוא כ- 13-14 שעות.
- מטלת ביצוע : מספר השעות המומלצת למשימת מטלת הביצוע בין 30-40
- **נוהל מטלת הביצוע:**
- ✓ **קבוצת לימוד למטלת ביצוע מונה עד שלושה לומדים.**
- ✓ **מורה ינחה עד שלוש קבוצות לומדים במקביל.**
- מטלת ביצוע הינה עבודה המוערכת ע"י : **מורה מנחה** (מורה לאזרחות המלמד ביחידה) ו**מורה מעריך** (מורה חיצוני המגיע להעריך את התלמידים במטלת הביצוע).

ציון סופי	מורה מעריך	מורה מנחה		
		ציון מבחן פנימי עד 10 נקודות	ציון מטלת ביצוע עד 40 נקודות	ציון סופי שכלול עד 50 נקודות
עד 100 נקודות משוכלל בין ציון מורה מנחה, וציון מורה מעריך	הערכה בעל פה מורכבת מ: .: בדיקת בקיאות וידע ביחידת החובה/המבוא, הציון : עד 10 נקודות בהתאם למחווין. הערכת מטלת הביצוע עד 40 נקודות מול מחווין			

מורה מנחה :

1. המורה ידאג לתיק/קלסר מלווה לכל לומד, הכולל : מבחן יחידת המבוא, טיוטות התקדמות הלומד במטלת הביצוע.
2. הערכה : לרשות המורה המנחה עומדות 50 נקודות להערכת יחידת המבוא +תהליך מטלת הביצוע.
3. עד 10 נקודות יינתנו כציון מבחן פנימי ליחידת המבוא. (מאגר שאלות, מבנה מבחן ודגם יחידת המבוא, באתר)
כל מורה כותב/יוצר את הבחינה הפנימית שלו בהלימה למאגר השאלות ומבנה המבחן. המבחן והציון יכנסו לתיק/קלסר מלווה לומד.
4. עד 40 נקודות העומדות לרשות המורה ניתנות על הערכת מטלת הביצוע. (בהתאם ובהלימה למחויבים באתר)
5. הציון שנותן המורה, הוא לכל לומד בנפרד, שחלקו הוא ציון משותף שניתן לכל קבוצת לומדים.
6. בסיום מטלת הביצוע, תיקי/קלסרי הלומדים יועברו למנהל ההשכלה ויישמרו אצלו.
7. הזמנת מורה מעריך נעשית באמצעות מערכת הזמנת בחינות. בהזמנה יש להזין את שני הציונים של המורה המנחה.

מורה מעריך :

1. לרשות המורה המעריך עומדות – עד 50 נקודות להערכת מטלת הביצוע
מחולקים באופן הבא :
- ✓ עד 10 נקודות מוקצות לבדיקה והערכת השליטה בהבנה וידע ביחידת המבוא. (שאלת 3 שאלות מתוך מאגר).
- ✓ הציון ניתן באופן אישי לכל לומד על פי מחוון נתון.
2. עד 40 נקודות ניתנות על מטלת הביצוע הן מתן ניקוד קבוצתי, הן מתן ניקוד אישי. (בעזרת מחוונים נתונים).
3. כדי להטמיע את התהליך באופן מיטבי חשוב שמנהלי השכלה ומנחים פדגוגיים ישתתפו בזמן תהליך ההערכה המתבצע ע"י מורה מעריך.

4. כדי להעריך את איכות התהליך, תועבר בדיקה מדגמית של עבודות ותוצרי מטלת הביצוע, במהלך השנה מכול אחד מהמחוזות.

תכנון למידה ממטלת ביצוע לבחינת הבגרות באזרחות

ניתן ואפשרי לתכנן למידה למטלת ביצוע (ציון פנימי = מבחן 12) ולבחינת הבגרות החיצונית במועד /סימסטר אחד. (מספר השעות המומלצות הוא 8 שעות שבועיות. ניתן לתכנן למידה המתפרסת על פני שני מועדים /סימסטרים. בשל גמישות ההבחנות במטלת הביצוע, קל יותר ואפשרי לקדם ולעודד למידה לעבר בחינת הבגרות החיצונית. מספר השעות הנדרשות ליחידת המבוא ולמשימת מטלת הביצוע הוא כ-50 שעות (3 שעות שבועיות סמסטריאליות). מספר השעות הנדרשות ללמידה לקראת יחידת הבגרות הוא כ- (5 שעות שבועיות) שימו לב!!!
בחינת בגרות באזרחות מתקיימת בשני מועדים: מועד חורף ומועד קיץ, בעוד ההיבחנות במטלת ביצוע = בחינת 12 מתרחשת כל השנה. לכן קל יותר להיות גמישים בתכנון ופריסת ההוראה למידה.

רצוי לפרוס את ההוראה למידה של מטלת הביצוע על פני כל השנה. (היבחנות במטלת ביצוע אפשרית לאורך כל השנה (לא כמו בחינות 12 הנעשות במועדים קבועים)

בהצלחה